การผลิต
น้ำมันนวดสมุนไพร

ภูมิปัญญาไทย...สู่การดูแลสุขภาพ

จัดทำโดย

องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน

ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำนำ

เอกสารการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยองค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน เพื่อใช้เป็นแนวทางและสื่อประกอบการเรียนรู้ในการดำเนินโครงการฝึกอบรมอาชีพแก่ประชาชน กลุ่มสตรี และผู้ที่สนใจในเขตพื้นที่ตำบลบางขัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการนำพืชสมุนไพรท้องถิ่นที่มีสรรพคุณทางยามาประยุกต์ใช้และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ เพิ่มรายได้แก่ครัวเรือน และขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง

น้ำมันนวดสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ที่นำคุณประโยชน์ของน้ำมันสกัดจากธรรมชาติและสมุนไพรไทย เช่น กระดูกไก่ดำ ไพล ขมิ้น เสลดพังพอน หรือเถาวัลย์เปรียง มาผ่านกระบวนการเคี่ยวหรือสกัดเพื่อใช้บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ และผ่อนคลายความตึงเครียด เอกสารฉบับนี้ได้รวบรวมองค์ความรู้ไว้อย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การเลือกสรรและเตรียมวัตถุดิบสมุนไพร ขั้นตอนการสกัดน้ำมันตามหลักสัตตบรรสุกรรมหรือกระบวนการสกัดที่ถูกต้อง ปลอดภัย การควบคุมคุณภาพ ผลิตภัณฑ์ ตลอดจนแนวทางการออกแบบบรรจุภัณฑ์และการทำตลาดเบื้องต้น

องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารหลักสูตรการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม วิทยากร และผู้ที่สนใจ ในการนำความรู้ไปใช้ดูแลสุขภาพของตนเองและครอบครัว รวมทั้งพัฒนาต่อยอดเป็นอาชีพเสริมหรืออาชีพหลักเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงอย่างยั่งยืนต่อไป

จัดทำโดย
องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	๑
สารบัญ	๒
การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร.....	๓
ประวัติความเป็นมาการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร.....	๓
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมุนไพรสำหรับการทำน้ำมันนวดสมุนไพร.....	๔
สรรพคุณของสมุนไพรสำหรับการทำน้ำมันนวดสมุนไพร (สูตรกระดูกไก่ดำ)	๕
ความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร.....	๕
วิธีการ ขั้นตอน การทำน้ำมันนวดสมุนไพร โดยใช้กระดูกไก่ดำ.....	๖
ประโยชน์การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร.....	๖
เอกสารอ้างอิง.....	๘

การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร

๑.๑ การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร

เป็นกระบวนการแปรรูปสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยา โดยการสกัดสารสำคัญ (Active compounds) จากพืชสมุนไพรเข้าสู่น้ำมันพาหะ (Carrier oil) เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันงา หรือน้ำมันปาล์ม ผ่านกระบวนการให้ความร้อนอย่างเหมาะสม ผลิตภัณฑ์ที่ได้จะอยู่ในรูปของน้ำมันทาภายนอก ใช้สำหรับนวด คลึง หรือทาบริเวณผิวหนัง เพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย ลดการอักเสบของกล้ามเนื้อ ข้อต่อ และเส้นเอ็น การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรนับเป็นการบูรณาการภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยเข้ากับวิทยาศาสตร์การปรุงยาพื้นบ้าน ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ใช้งานง่าย มีอายุการเก็บรักษายาวนาน และสะดวกต่อการพกพา

๑.๒ ประวัติความเป็นมาการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร

การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรเป็นภูมิปัญญาทางหัตถเวชกรรมและเภสัชกรรมไทยที่มีพัฒนาการมาอย่างยาวนาน โดยมีวิวัฒนาการที่สำคัญในแต่ละยุคสมัย ดังนี้

๑. ยุคโบราณและการรับอิทธิพลทางคัมภีร์ (สมัยสุโขทัย - อยุธยา)

กำเนิดจากธรรมชาติและการสังเกต การใช้น้ำมันนวดเริ่มต้นจากการนำพืชพรรณธรรมชาติรอบตัวที่มีกลิ่นหอมและมีน้ำมันในตัว เช่น ไพล ขมิ้นชัน และตะไคร้ มาบดหรือโขลกเพื่อใช้ทาถูบรรเทาอาการปวดเมื่อยจากการทำงานหนักหรือการสู้รบ

การรับอิทธิพลจากคัมภีร์อายุรเวท การแพทย์แผนไทยได้รับอิทธิพลจากตำราอายุรเวทของอินเดีย ซึ่งให้ความสำคัญกับการใช้ "น้ำมันพาหะ" (Carrier Oil) เช่น น้ำมันงา และน้ำมันมะพร้าว นำมาสกัดหรือเคี่ยวร่วมกับตัวยาสมุนไพรเพื่อใช้เป็นน้ำมันโอสถ

การบันทึกในตำรายา: ในสมัยอยุธยา มีการบันทึกตำรับน้ำมันทาแก้ปวดบวมและน้ำมันคลายเส้นไว้ใน ตำราพระโอสถพระนารายณ์ ซึ่งสะท้อนถึงกรรมวิธีการสกัดสมุนไพรผ่านน้ำมันที่มีมาตรฐานในราชสำนัก

๒. ยุคการรวบรวมและวางรากฐาน (สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น)

การจารึกองค์ความรู้: ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) และพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) ได้มีการรวบรวมตำรับยานวดและหัตถศาสตร์ไว้ ณ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์) ทั้งในรูปแผ่นศิลาจารึกและรูปรูปหล่อฤาษีดัดตน

คัมภีร์เวชศึกษาและตำราแพทย์แผนโบราณ มีการจัดหมวดหมู่น้ำมันนวดสมุนไพรตามสรรพคุณรสยา โดยใช้น้ำมันที่มีรสเมาเบศร์และรสร้อนเพื่อแก้ไข "ลมในเส้น" และบรรเทาอาการอัมพฤกษ์ อัมพาต หรือข้อติดขัด

๓. ยุคภูมิปัญญาพื้นบ้านและการใช้สมุนไพรเฉพาะถิ่น

การพัฒนาสูตรประจำถิ่น: หมอพื้นบ้านในแต่ละภูมิภาคได้ปรับใช้สมุนไพรท้องถิ่นมาเคี่ยวทำน้ำมันนวด เช่น

ภาคใต้และภาคเหนือ นิยมใช้ "กระดูกไก่ดำ" เคี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวเพื่อใช้ต่อกระดูกและลดอาการฟกช้ำ

ภาคกลาง: นิยมใช้ "ไพล" และ "ขมิ้นชัน" เพื่อแก้ปวดเมื่อยและคลายกล้ามเนื้อ

การใช้น้ำมันนวดกับการผายปอด/อยู่ไฟ ถูกนำมาใช้คู่กับการนวดแผนไทยและการดูแลหญิงหลังคลอดเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต

๔. ยุคปัจจุบันและการต่อยอดเชิงพาณิชย์

การผสมผสานวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม มีการนำวิทยาศาสตร์การสกัดมาประยุกต์ใช้ เช่น การสกัดด้วยความเย็น (Cold-pressed Extraction) การปรับปรุงบรรจุภัณฑ์ให้ใช้งานง่าย และการเติมสารสกัดธรรมชาติอย่าง การบูร พิมเสน และเกล็ดสะระแหน่ (เมนทอล) เพื่อเพิ่มฤทธิ์การซึมซาบและความรู้สึกสบายผิว

การส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการยกระดับจากภูมิปัญญาพื้นบ้านมาเป็นผลิตภัณฑ์ OTOP และสินค้าเพื่อสุขภาพในธุรกิจสปา ส่งเสริมการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนทั่วประเทศ

ภูมิปัญญาการเคี่ยวน้ำมันนวดสมุนไพรในประเทศไทยมีประวัติความเป็นมายาวนาน ปรากฏหลักฐานตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยา และรัตนโกสินทร์ ในตำราการแพทย์แผนไทยโบราณ เช่น ตำราสรรพคุณยา และ คัมภีร์เวชศึกษา ได้บันทึกวิธีการทำ "น้ำมันโอสถ" หรือ "น้ำมันทาแก้ปวดบวม" เพื่อใช้รักษาอาการทางระบบกล้ามเนื้อและกระดูก (โรคทางเสลดและลม) สำหรับ "ต้นกระดูกไก่ดำ" (หรือ กระดูกไก่ดำ/กวางข้อ) เป็นสมุนไพรพื้นบ้านที่หมอพื้นบ้านภาคใต้และภาคเหนือใช้กันมาอย่างแพร่หลายแต่โบราณ โดยมีความเชื่อและองค์ความรู้สืบต่อกันมาว่า ต้นกระดูกไก่ดำมีสรรพคุณโดดเด่นในการ "ต่อกระดูก" บรรเทาอาการกระดูกหัก ฟกช้ำ เส้นเอ็นยืด และแก้ปวดข้อ หมอยาพื้นบ้านจึงนิยมนำใบและลำต้นของกระดูกไก่ดำมาเคี่ยวกับน้ำมันมะพร้าวหรือน้ำมันงา ร่วมกับสมุนไพรฤทธิ์ร้อนอื่นๆ เกิดเป็น "น้ำมันกระดูกไก่ดำ" ซึ่งเป็นน้ำมันนวดประจำถิ่นที่ได้รับความนิยมอย่างมากในการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนจนถึงปัจจุบัน

๑.๓ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมุนไพรสำหรับการทำน้ำมันนวดสมุนไพร

การปรุงน้ำมันนวดสมุนไพรสูตรกระดูกไก่ดำ จำเป็นต้องเข้าใจบทบาทและองค์ประกอบของวัตถุดิบ ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ส่วนสำคัญ

๑.) สมุนไพรตัวยาหลัก (Primary Herb) คือ **กระดูกไก่ดำ** ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวยาออกฤทธิ์ต้านการอักเสบ บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อและกระดูกโดยตรง

๒.) สมุนไพรตัวยารอง/ตัวยาช่วย (Secondary Herbs) สมุนไพรกลุ่มที่มีน้ำมันหอมระเหยและฤทธิ์ต้านการอักเสบเสริม เช่น ไพล ขมิ้นชัน และตะไคร้บ้าน เพื่อช่วยขยายหลอดเลือดและส่งเสริมการดูดซึมของตัวยา

๓.) น้ำมันพาหะ (Carrier Oil) เป็นตัวทำละลายสารสกัดในสมุนไพร นิยมใช้ **น้ำมันมะพร้าว** หรือ **น้ำมันงา** เนื่องจากทนความร้อนได้ดี ไม่หืนง่าย และมีกรดไขมันที่ช่วยบำรุงผิวพรรณ

๔.) สารแต่งกลิ่นและสารปรับฤทธิ์ (Aromatic & Penetration Enhancers) เช่น การบูร พิมเสน และเกล็ดสะระแหน่ (เมนทอล) ช่วยให้เกิดความรู้สึกเย็นสบาย ผ่อนคลาย และช่วยนำพาตัวยาเข้าสู่ชั้นผิวหนังได้ดียิ่งขึ้น

๑.๔ สรรพคุณของสมุนไพรสำหรับการทำน้ำมันนวดสมุนไพร (สูตรกระดูกไก่ดำ)

รายการสมุนไพร/ ตัวยาสรรพคุณทางเภสัชกรรมไทยและผลงานวิจัย

ลำดับที่	รายการสมุนไพร/ตัวยา	สรรพคุณทางเภสัชกรรมไทยและผลงานวิจัย
๑.	กระดูกไก่ดำ (Gandarussa)	แก้ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ ถอนพิษฟกช้ำ สมานกระดูกและเส้นเอ็น มีสารอนิลีน (Analine) และวิตามินอีสูง มีฤทธิ์ต้านการอักเสบ (Anti-inflammatory)
๒.	ไพล (Plai)	ลดการอักเสบ คลายกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการเคล็ดขัดยอก มีสารสำคัญคือ DMPBD และ Sabinene
๓.	ขมิ้นชัน (Turmeric)	แก้อาการอักเสบ สมานแผล ถอนพิษอักเสบ บำรุงผิวพรรณ
๔.	ตะไคร้บ้าน (Lemongrass)	น้ำมันหอมระเหยช่วยดับกลิ่นคาว ช่วยให้เลือดลมเดินสะดวก คลายเครียด
๕.	หัวชันอ้อย/ผิวมะกรูด	แก้ลมวิงเวียน ช่วยขับลมในเส้นเอ็น กระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต
๖.	การบูร (Camphor)	แก้ปวดเคล็ดขัดยอก บำรุงหัวใจ กระตุ้นการไหลเวียนเลือด แต่งกลิ่นหอม
๗.	พิมเสน (Borneol)	ดับพิษร้อน แก้ปวดบวม ช่วยให้ความรู้สึกสดชื่น ผ่อนคลายระบบประสาท
๘.	เมนทอล/เกล็ดสะระแหน่	ให้ความชุ่มชื้นและเย็นสบายผิว บรรเทาอาการปวดขั้นเริ่มต้น (Counter-irritant)

๑.๕ ความรู้เกี่ยวกับการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร

ในการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรสูตรกระดูกไก่ดำให้มีประสิทธิภาพสูง มีข้อควรคำนึงทางเทคนิค ดังนี้

๑.) การควบคุมอุณหภูมิในการเคี่ยว (Extraction Temperature) ต้องใช้อุณหภูมิปานกลางค่อนข้างต่ำ (ประมาณ ๘๐–๑๐๐ องศาเซลเซียส) ไม่ควรใช้ไฟแรงจนน้ำมันเดือดพล่าน เพราะจะทำให้สารสำคัญในกระดูกไก่ดำและไพลสลายตัว รวมถึงทำให้น้ำมันมีกลิ่นไหม้

๒.) การกำจัดความชื้น (Moisture Control) สมุนไพรสดจะต้องถูกเคี่ยวจนกากสมุนไพรกรอบและหมดความชื้นโดยสิ้นเชิง เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำมันเกิดการบูดเน่า เกิดเชื้อรา หรือมีกลิ่นหืนขณะเก็บรักษา

๓.) สุขลักษณะการบรรจุ (Hygiene & Packaging) ต้องกรองน้ำมันด้วยผ้าขาวม้าซ้อนกันหลายชั้นหรือผ้ากรองละเอียดขณะน้ำมันยังอุ่น บรรจุในภาชนะแก้วหรือขวดพลาสติกที่สะอาด ปิดฝามิดชิด และเก็บให้พ้นจากแสงแดดและความร้อน

๑.๖ วิธีการ ขั้นตอน การทำน้ำมันนวดสมุนไพร (สูตรกระดูกไก่ดำ)

สูตรส่วนผสม (สำหรับการผลิต ๑ ลิตร)

ใบและลำต้นกระดูกไก่ดำสด (หั่นละเอียด): ๕๐๐ กรัม

เหง้าไพลสด (หั่นแว่น/หยาบ): ๒๐๐ กรัม

ขมิ้นชันสด (หั่นแว่น): ๑๐๐ กรัม

ตะไคร้บ้านสด (ทุบและหั่น): ๑๐๐ กรัม

น้ำมันมะพร้าว หรือ น้ำมันพืชพาหะ: ๑,๐๐๐ มิลลิลิตร (๑ ลิตร)

การบูร: ๕๐ กรัม

พิมเสน: ๓๐ กรัม

เกล็ดสะระแหน่ (เมนทอล): ๓๐ กรัม

ขั้นตอนการทำ

๑.) การเตรียมสมุนไพร

ล้างใบและลำต้นกระดูกไก่ดำ ไพล ขมิ้นชัน และตะไคร้ให้สะอาด ทิ้งไว้ให้สะเด็ดน้ำจนแห้งสนิท (ป้องกันน้ำมันกระเด็นและหืน) นำกระดูกไก่ดำมาสับหรือหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ส่วนไพลและขมิ้นชันนำมาหั่นแว่นบางๆ

๒.) การเคี่ยวสกัดสมุนไพร

ตั้งกระทะหรือหม้อ ใส่ น้ำมันมะพร้าว ลงไป ตั้งไฟอ่อน-ปานกลาง

ใส่ กระดูกไก่ดำ ไพล ขมิ้นชัน และตะไคร้ ลงในน้ำมัน คนสมุนไพรอย่างสม่ำเสมอ เคี่ยวด้วยไฟอ่อนไปเรื่อยๆ จนน้ำในสมุนไพรระเหยหมด และกากสมุนไพรเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลกรอบ (ใช้เวลาประมาณ ๔๕–๖๐ นาที)

๓.) การกรอง

ยกลงจากเตา ปล่อยให้น้ำมันคลายความร้อนลงเล็กน้อย (พออุ่น) กรองแยกกากสมุนไพรออกโดยใช้ผ้าขาวม้าสะอาดซ้อนกัน ๒–๓ ชั้น คั้นเอาน้ำมันสมุนไพรบริสุทธิ์ไว้อย่างเดียว

๔.) การผสมสารปรับปรุงและบรรจุ

ขณะที่น้ำมันยังมีความอุ่น (ประมาณ ๕๐–๖๐ องศาเซลเซียส) ให้ใส่ การบูร พิมเสน และเกล็ดสะระแหน่ ลงไปคนให้ละลายเป็นเนื้อเดียวกันจนหมด ตั้งทิ้งไว้ให้น้ำมันเย็นลงที่อุณหภูมิห้อง แล้วจึงนำไปกรอกใส่ขวดบรรจุภัณฑ์ ปิดฝาให้สนิท ติดฉลากพร้อมใช้งาน

๑.๗ ประโยชน์การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร

การผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรมีประโยชน์หลากหลายมิติ ทั้งในด้านสุขภาพ การอนุรักษ์ภูมิปัญญา เศรษฐกิจชุมชน และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้ครับ

๑.๗.๑ ประโยชน์ต่อสุขภาพและการรักษา (Health Benefits)

• บรรเทาอาการปวดเมื่อยและอักเสบ ช่วยลดอาการปวดเกร็งของกล้ามเนื้อ อาการฟกช้ำ ข้อเคล็ด ตลอดจนอาการปวดข้อและเส้นเอ็นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยฤทธิ์ทางเภสัชกรรมของสมุนไพร เช่น ไพล ขมิ้นชัน และกระดูกไก่ดำ

• กระตุ้นระบบการไหลเวียนโลหิต ความร้อนจากการนวดร่วมกับฤทธิ์ร้อนอ่อนๆ ของน้ำมันสมุนไพร ช่วยขยายหลอดเลือด ทำให้เลือดและลมหมุนเวียนได้ดีขึ้น

• ส่งเสริมการผ่อนคลายและลดความเครียด กลิ่นหอมระเหยจากตัวยา เช่น การบูร

พิมเสน และพืชสมุนไพร มีคุณสมบัติเป็นสุคนธบำบัด (Aromatherapy) ช่วยให้ระบบประสาทรู้สึกผ่อนคลาย คลายความตึงเครียด และนอนหลับได้สบายขึ้น

• บำรุงและปกป้องผิวหนัง น้ำมันพาหะธรรมชาติ เช่น น้ำมันมะพร้าว น้ำมันงา ช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นแก่ผิว ไม่ทำให้ผิวแห้งตึงขณะนวด และลดแรงเสียดสีระหว่างมือกับผิวหนัง

๑.๗.๒ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมอาชีพและเศรษฐกิจ (Economic Benefits)

• สร้างรายได้และอาชีพเสริม: ช่วยให้ประชาชน กลุ่มสตรี หรือผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ มีทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ สามารถทำไว้ใช้เองในครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย หรือนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้เสริม

• ยกระดับเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน (OTOP): สามารถต่อยอดจากการทำใช้เอง ไปสู่การสร้างแบรนด์สินค้าจำหน่ายในตลาด Local Market, ตลาดออนไลน์ หรือส่งขายแก่ธุรกิจสปาและร้านนวดแผนไทย

• เพิ่มมูลค่าให้แก่พืชสมุนไพรท้องถิ่น: เปลี่ยนสมุนไพรสดในท้องถิ่นที่มีราคาตกต่ำหรือหาได้ง่าย ให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่มีมูลค่าสูงขึ้นและเก็บรักษาได้ยาวนาน

๑.๗.๓ ประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ภูมิปัญญาและการพัฒนาชุมชน (Social & Cultural Benefits)

• สืบสานภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย: ช่วยรักษาองค์ความรู้พื้นบ้านเรื่องการเคี่ยวน้ำมันนวดและการใช้สมุนไพรไทยไม่ให้สูญหาย และส่งต่อสู่คนรุ่นหลัง

• สร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน: การร่วมกลุ่มกันผลิตน้ำมันนวดสมุนไพร ช่วยส่งเสริมความสามัคคี การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างชุมชนที่เข้มแข็งยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๖๔). *ตำรับยาไทย มาตรฐาน และคุณค่าทางเภสัชกรรมของพืชสมุนไพร.* นนทบุรี: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (อ.ส.ค.).

พร้อมจิต ศรลัมพ์, และคณะ. (๒๕๔๓). *สารานุกรมสมุนไพร เล่ม ๑: สมุนไพรสวนสิรีรุกขชาติ.* คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร. (๒๕๕๘). *สมุนไพรแก้อักเสบ ปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ: ภูมิปัญญาแผ่นดิน.* ปราจีนบุรี: มูลนิธิโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร.

วิชัย โพธิสาร. (๒๕๕๙). *การศึกษาสรรพคุณและฤทธิ์ทางชีวภาพของต้นกระดูกไก่ดำ (Gandarussa vulgaris Nees) ในการต้านการอักเสบ.* วารสารวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ, ๑๐(๒), ๔๕-๕๓.

สถาบันการแพทย์แผนไทย. (๒๕๕๕). *ผักพื้นบ้าน อาหารเป็นยา และสมุนไพรนวดไทย.* นนทบุรี: กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข.

การผลิต น้ำมันนวดสมุนไพร

สมุนไพรไทย...เพื่อสุขภาพที่ดี

สมุนไพรไทย
หอมละมุน
ผ่อนคลาย
บำรุงร่างกาย

น้ำมันนวดสมุนไพร เป็นการนำสมุนไพรไทยที่มีสรรพคุณในการบรรเทาอาการปวดเมื่อย คลายกล้ามเนื้อ และบำรุงผิว มาผ่านกระบวนการผลิตที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์น้ำมันบวดสมุนไพรที่ปลอดภัย และมีคุณภาพ

ประโยชน์ของน้ำมันนวดสนุนไพร

- บรรเทาอาการปวดเมื่อย ลดอาการตึงของกล้ามเนื้อ
- ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิต และการทำงานของระบบต่าง ๆ
- ผ่อนคลาย ลดความเครียด และความเหนื่อยล้า
- บำรุงผิวพรรณ ให้ชุ่มชื้น สุขภาพดี

สมุนไพรที่ใช้ในการผลิต

ไพล

ขมิ้นชัน

ตะไคร้

ขิง

มะกรูด

ใบกระเพรา

ใบมะขาม

ดอกอัญชัน

การบูร

ขั้นตอนการผลิต

คัดเลือก
สมุนไพรคุณภาพ

ล้างทำความสะอาด

สกัดน้ำมัน
ด้วยวิธีที่เหมาะสม

กรองและปรับคุณภาพ

บรรจุขวด
พร้อมใช้งาน

องค์การบริหารส่วนตำบลบางขัน
ตำบลบางขัน อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช

สมุนไพรไทย
ภูมิปัญญาท้องถิ่น...สู่ผลิตภัณฑ์คุณภาพ